

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 23.

A német kereskedelmi szerződés.

(K. Ö.) Még a politikai válság közepett is nagy figyelmet és éberséget követel tőlünk a német kereskedelmi szerződés, melynek tárgyalására kormányunk is Bécsbe utazott.

Kereskedelmi szerződést csak a kölcsönösség alapján lehet megkötni. Kölcsönös haszonnal járjon mindkét félre a szerződés. Ha a kölcsönösség ki nem vivható, akkor jobb az autonóm vámtarifát egyszerűen életbe léptetni, mely függetlenségünket és a minden irányu szabad mozgást biztosítja.

Azóta, hogy Németországgal egy új vámszerződés dolgában tárgyalunk, az a benyomásunk, hogy Németország velünk szemben nem akar a kölcsönösség alapjára helyezkedni. Iparának óriási bevételét a közös vámterületre biztosítani akarja, de a közös vámterület mezőgazdasági exportját egyszerűen ki akarja zárni.

A gazdasági közvélemény az, hogy ilyen körülmények között jobb Németországgal nem is szerződni, mert a gazdasági háboru nem okozhat nekünk annyi kárt, mint az a körülmény, hogy a német vámtarifa életbe léptetésével teljesen kiszorul gabona és állatkivitelünk. Ez esetben bizonyára azon kell lenni, hogy

mezőgazdasági termelésünk részére más piacokat találjunk.

De hát ha Németország már is megegyezett Svájczzal, Franciaországgal, Olaszországgal, Oroszországgal és Romániával, akkor hihetőleg velünk is csak meg fog tudni egyezni. Az említett államok közül különösen Oroszország és Románia érdekelnek minket mint mezőgazdasági kiviteli államok. Teljes lehetetlenség, hogy ezek elfogadhatnák az új német autonóm vámtarifában megállapított állapotokat és hogy állategészségügyi konvenczió nélkül szerződnenek. Ki győzné a 80—90 márkás vámot egy hizott ökör után és ki tenné ki magát annak a veszélynek, hogy bármi okból Németország egyszerűen kizárná állatainkat a német piacokról.

Az állategészségügyi konvenczió hiánya a német politika kezében egy oly alkalmas regulator volna, melylyel tetszése szerint irányíthatná a termelést s a közéletet, sőt hatalmas politikai tőkét is kovácsolhatna belőle. Ez Németország szemponjából igen kényelmes dolog lenne, de a vele szerződő államokra nézve oly vexatórius eljárásnak képezhetné alapját, mely a kivitel illuzóriussá tenné.

Két dolog tehát az, amire törekednünk kell. A gabona és állatvámok leszállítására és a szabad állatforgalom elvén alapuló állategészségügyi egyezmény megkötésére. Ami, ha sikerül, könnyen szembe

szállhatunk a hirhedt német husszemle törvény rideg rendelkezéseivel.

De lássunk tisztán. Nem elég az említett két dologgal törődnünk. Mezőgazdasági termelésünk az utolsó évtizedben sok ágában oly fejlődést vett, mely figyelemre méltó. Így a Németországgal folytatott kereskedelmi viszonyban nem kis szerepet játszik a vaj, tojás, baromfi és gyümölcs kivitelünk. Ezek export képes cikkek és az exportban már is nagyobb jelentőséggel bírnak, mint gabonakivitelünk. A cél tudatos vámpolitika ezeknek a mezőgazdasági produktumoknak termelését és kivitelét előmozdítani fogja, elhárítván azokat az akadályokat, melyek a Németország felé irányuló exportot tenyegetik.

Mi szerződni akarunk Németországgal, mert 900 millió korona forgalomról van szó, de nem minden áron, hanem a kölcsönösség alapján. Viszont Németországnak is érdekében van velünk szerződni. Jelentős ipari kivitele mellett a hatalmas birodalom közéletéről van szó. Ezt kockára tenni nem szabad. Bármit is beszélnek a német agráriusok, a német mezőgazdaság most még nem képes a lakosságot kielégítően élelmezni. Megpróbálták, de kudarcot vallottak. A közfogyasztásban beállott zavarok, remélhetőleg megkímélik a német kormányt attól, hogy egyoldalú vámpolitikai intézkedések foganatosításával a német birodalom tésén üssön érzékeny sebet.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A kérő.

Irtá: Jeanne Marni.

Liane de Meridon, 40 éves, csodálatosan üde szépség; örökkön mosolygó arcán ellenállhatlan báj sugárzik. A halántékain néhány fehér hajszál, de csak igen kevés számmal s ügyes rendezés által teljességgel eltűnik a frufruk gesztenyeszínű hullámaiban.

Elise Verveine, a «szép» Verveine, bárátnője: 30 éves.

Liane lakásán játszódik a jelenet. Dél előtt 11 óra. — Liane még ágyban fekszik: Elise az ágy szélén ül.

Elise: Mikor érkezettél meg?

Liane: Tegnap este.

— Amikor ma reggel megkaptam a sürgönyödet, igazán megijedtem. Csak a hónap végére vártalak vissza.

— Perszel hiszen az volt a szándékom, hogy csak az esküvő után jöjjenek vissza... hanem a házasság... fuccs!

— Hogyan? a leányod férjhezmenetele...
 — Füstbe ment, édesem!
 — Nem; te csak tréfálsz.
 — De ha mondom!
 — Tehát csakugyan? és miért bomlott fel az eljegyzés?

— Miért? Azért, mert a vidéki férfiak épen olyanok, mint a párizsiak; semmivel sem jobbak ezeknél.

— Tehát a vőd? a... Germaine jövődöbelije?

— Germaine jövődöbelije? Akarod tudni hol van? ... itt, az én toilletteszobámban; — megnézheted, épen a podgyászát csomagolja ki.

— Szent Isten! a leányod vőlegényét elcsipted!

— Én? semmi esetre sem! Nem, ő... ő... de hát hallgass meg. Elejétől kezdve kell elmondanom néked ezt a történetet. Hiszen tudod hogy mindig jó anya voltam.

— Hogyne! kicsi gyermekkorában már csipkében, selyemben jártattad.

— Lásd. Büszke is voltam reá. A gyer-

mek kétszáz frankos ruhában járt és virot ütletéből való kalapokban. Amikor pedig Augustine nagynéném elkérte őt tőlem, hogy Véziersben felnevelje, emlékszel... én semmiképen sem akartam ebbe beleegyezni. A szívemet tépte a fájdalom, hogy el kell válnom tőle.

— Igen. De a barátod, gróf de Sanguin...

— Hiszen akkor nem Sanguin volt; hanem a kövér Choc, a cukorgyáros.

— Dehogyan is az, Sanguin volt. Határozottan emlékszem még, hogy szent Fülöp napján kényszerített téged a templomba menni, annyira szenteskedő volt. Azon a napon pedig, amelyen a kicsike elutazott, arany és igazgyöngyből készült rózsafüzért ajándékozott neki. Nem emlékszel már?

— Igazad van. Emlékszem már arra is, hogy abból a rózsafüzérből gyönyörű nyakláncot készítettem magamnak. Igen, igen! Sanguin volt az, aki rábeszélte, hogy ezt a sulyos áldozatot hozzam. Mert sulyos áldozat volt. Nemde?

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál

influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti cizéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

A kereskedelmi szerződési tárgyalások.

Bécsből jelentik: gróf Tisza István miniszterelnök, Khuen-Héderváry, Hieronymi és Tallián miniszterek ma délben Bécsbe érkeznek, a kereskedelmi szerződések tárgyalásai ügyében. Megérkezésük után közös miniszteri tanácskozás lesz a külügyminiszteriumban oly célból, hogy a tárgyalásokat még e héten végleg befejezzék és a szerződés szövegét végérvényesen megállapítsák. Pozadovszky német államtitkár értekezett Goluchowsky külügyminiszterrel s ma újabb értekezlet lesz, úgy hogy Pozadovszky már e hét végén visszautazhatik Berlinbe a teljesen kész szerződéssel.

Ismét új báró.

A Budapesti Közlöny legújabb száma közli, hogy Ő Felsége a magyar minisztertanács előterjesztésére Csávossy Gyula nagybirtokosnak, valamint Benigna, Irma, Olga, Andrienne, Alice, Elemér, József és Endre nevű gyermekeinek a magyar bárói méltóságot és úgy neki, mint fent nevezett és még netán születendő fiainak s ezek törvényes fiutódainak az örökös főrendiházi tagság jogát adományozta.

A politikai válság.

A mai napnak e perczig nincs a politikai válságban semmi eseménye. Andrassy Gyula és Széll Kálmán levelét várják, az előbbi hír szerint irányt jelöl ki a válság megoldására.

Kalandos hírekben ma sincs hiány. Egyik arról szól, hogy Apponyi és Bánffy együttesen akarnak pártot alakítani, ami persze alig hihető, különben is, míg célját el nem éri a szervezett ellenzék, addig teljes a szolidaritás az ellenzéki pártok között s új pártalakításról köztünk szó sem lehet.

Sokkal több valószínűséggel bír az a hír, hogy Andrassy megalakítja az alkotmányhí

nagybirtokosok pártját, melynek magvát a volt kaszinó-csoport és az agráriusok képeznék.

Mai híreink a válságról a következők:

Andrassy nyílt levele.

Gróf Andrassy Gyula már elkészült nyílt levelével; este fogja a sajtó rendelkezésére bocsátani és a holnapi reggeli lapokban fog napvilágot látni. A gróf nem utazott el, mint a mai lapok írják, hanem itt van a fővárosban, és délelőtt tizenegy óráig dolgozott a levélen, melyet rajta kívül csak meghitt embere Kényi Manó ismer még; de ha a szó szerinti szöveg nem is ismeretes, annyi mégis kiszivárgott, hogy a gróf levelében nem azt jelenti be, hogy a mandátumról lemond; ellenkezőleg meg fogja jelölni azt a cselekvő irányt, melyben a kormánytól kilépetteknek működniük kell, hogy a helyzetből tisztességesen ki lehessen bontakozni. A levél azt is ki fogja fejteni, hogy Andrassy már a csinyről elutazása előtt lépni a párból, de mult keddi elutazása előtt biztosították, hogy egyelőre semmiféle erőszak nem várható. A csinyről csak annak megtörténte után értesült és rögtön ki is lépett a pártból barátjaival együtt, amivel azt akarták dokumentálni, hogy semmiféle erőszakkal — bármerről jöjjön — szolidaritást nem vállalnak.

A vasárnapi gyűlés.

Az ország minden vidékéről levélbeli és távirati megkeresések jönnek a tiltakozó gyűlés rendezéséhez, hogy országos jelleget adjanak a vasárnapi demonstrációknak, melyeknek különös érdeklődést kölcsönöz az a körülmény, hogy Kossuth és Deák sírját megkoszorúzzák.

Halmos János udvari tanácsos, polgármester a jövő vasárnapi demonstrációban nem fog részt venni.

Széll Rátóton.

Széll Kálmán Rátóton van és úgy tegnap, mint ma gazdaságában foglalatoskodik, kint járt délelőtt a gazdaságban és délután bemegy Szt.-Gothárdra, hogy választóival érintkezésbe

lépjen. A nyílt leveleket a választókhöz és a Ház elnökéhez Széll még nem írta meg, ezeket a leveleket valószínűleg ma délután fogja vagy Rátóton, vagy Gotthárdon megírni és így ma délben még nem kerülhetnek nyilvánosságra.

Uj pártalakulások.

Pozitív formában lép fel a hír, hogy Andrassy Gyula gróf és a vele kilépettek pártot alakítanak.

Andrassy Gyula gróf kilépését megokoló levelét választóihoz azért nem adta ki eddig, mert meg akarja várni, amíg az új párt dolga rendbe jön.

Ez minden valószínűség szerint még a mai nap folyamán, de legkésőbb holnap fog megtörténni.

A pártnak nem kaszinópárt lesz a czime, mivel a kaszinó-párt egyesül az agráriusokkal, akik a szabadelvűpártból szintén kiválnak.

Igy alakítják meg a magyar alkotmányhí, 67-es alapon álló urak és földbirtokosok pártját.

Ezzel kapcsolatosan ma beavatottak azt beszélnek, hogy az ellenzéki pártok is új párttá forrnak össze, még pedig Apponyi Albert gróf és Bánffy Dezső párthiveinek egyesüléséből alakulna meg ez az új párt, melyre a többi ellenzéki pártalakulásokból is lépnének be többen, úgy hogy ez a hatvanhetes alapon álló, — tehát kormányképes ellenzéki párt így Magyarországnak a legnagyobb ellenzéki pártja lenne.

Czáfolat.

A félhivatalos Bud. Tud. a következőket írja: Konstatálhatjuk, hogy a lapok ama jelentése, mely szerint ő felsége a helyzetről való informálódás céljából több államférfit fog meghívni, nem egyéb czélzatos híresztelésnél, a mely a közvélemény megtévesztésére irányul mert teljesen ki van zárva az, hogy ő felsége a korona tanácsosokon kívülre célra más politikust is hallgasson meg.

— Bizonyára.

— Addig beszélt, amíg beleegyeztem. Gondold meg, mondta, hogy a te nénéd tekintélyes, erényes hölgy Véziersben; ha ő nevel fel, Germaine bizonyosan férjhez megy egy napon. Párisban az nehezebben menne.

— Ó, pénzzel!

— Igen. De abban az időben még nem volt annyi vagyonom, mint ma. Kellő megfontolás után tehát Augustine nénémhez adta Germainet és ha látnád mi lett belőle kilenc év alatt!

— Csinos?

— Elbájoló! A szemei, a fogai, az arczsine az enyém. A termete pedig — igazi szobor! Egyszóval, ideálja a fiatal leánynak. Emellett ártatlan! Azt kérdezte tőlem, hogy jól megy az üzletem?

— Tehát nem tudja . . . ?

— Elment az eszed? Sejtelve sincsen róla. A néném azt mesélte neki, hogy divatkereskedésem van.

— Ezzel nem is füllentett tulságosan.

— De én is nagyon korrekt viselkedtem. Mondhatom, kifogástalanul. És egyszer sem cigarettéztem. Az arczomra csöpp festéket sem vettem — legfeljebb mosdás után nagyon

kevés rizsport. Nem akartam ártani a gyermekemnek.

— De hát miért bomlott fel az eljegyzés?

— A következőképen történt a dolog. Az az ur, a kőrő, gazdag fiu, aki minden szeszélyt kielégítheti. Germainenél az ügyvédjénél találkozott (a néném tudniillik jó barátnője az ügyvéd feleségének; ő a legjobb házakba járatos Véziersben) és minthogy kicsike megtetszett neki, kérdezősködött utána. Az ügyvéd, amint képzelheted, a legjobb felvilágosítást adta: 200.000 frank hozomány, legjobb nevelés stb. A fiatalember bemutatkozott, az eljegyzést hamar megkötötték és e hó 28-án kellett volna az esküvőt megtartani.

— Épen azért utaztál oda egy héttel ezelőtt.

— Igen. De mint megérkeztem, elkezdődött a baj.

— A vöd természetesen nyomban beléd szeretett.

— Ellenkezőleg! Bizalmatlanul nézett, körül szimatolt, mintha veszedelmes szörnyeteg volnék. Alig szólt hozzám és úgy bánt velem, hogy Germaine is észrevette és fölháborodott. Azt akarom, hogy férjem tiszteljen

téged, mondta nekem. És ettől fogva legfontosabb kötelességének tartotta a kicsike, hogy engem érvényre juttasson. »Látta a mama haját, Gaston ur? Az csak a szép! Tudja-e, hogy mind egy szálíg igaz? Nemde olyan mint a selyem? Mama haja sokkal szebb, mint az enyém! Ó, én nekem sütővasat kell használnom.« És más ehhez hasonló bohóságokat fecsegett az édes gyermek. Különösen az illatszerem, az a bűnös mindenek fölött. »Milyen illatos a mama!« ez volt Germaine állandó szava. — Na, képzelheted, a funak a fejébe szállott mindez és egy este, amikor a leányom nem tudom hol volt, talán a kertben, — megkérte a kezemet.

— Hogy érzi magát, jól?

— Azt hiszem, igen. Még nem láttam; nem is tudja, hogy visszatértem. Na, az majd csinos zajt üt, ha Noirveurt meglátja.

— Noirveur?

— No igen! Gaston Noirveur, az én ex-vóm. Germaine a legkellemetlenebb pillanatban ért hozzánk. Ha láttad volna az arcát! Mint a halott, olyan volt. Megrémültem. Hanem ő meg sem akart hallgatni, úgy menekült be a szobájába; este nem jött az ebédhez, hanem ezt a néhány sort küldte nekem: »Minthogy ő engem

Nem új mégis mindig új

az, hogy női ruházat valamint férfi fehérnemű cikkek bevásárlásánál rendkívül sokat megtakaríthat, ha a beszerzési forrásokat ismeri miért is ajánlatos felkeresni

Telcsér Mátyás

divatruházat ZÖLDFÁ-utcza

és

SZENT LÁSZLÓ TÉR

e cég ma oly nívón áll, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelel és ár tekintetében 50%-al olcsóbb mint bárhol.

Remek választék kész blousokban. Luisine selymek mtr. 53 krtól. 140 czm. széles czibelin frt 1.50 helyett 34 kr. 1000 drb ágy elébe való szőnyeg 29 kr.

Legkevésbé alkalmasak ilyen híresztelések magának a kormánynak befolyásolására, mert a kormány a megkezdett uton állhatatosan meg marad és el van határozva arra, hogy a megkezdett akciót tántoríthatatlanul végigviszi.

A keletázsiai háború.

Nagy ütközet Mukden mellett.

London, nov. 23. A »Daily News«-nek jelentik Mukdenből: Mukden mellett nagy ütközet kezdődött, amit abból következtetnek, hogy onnan hajnal óta óriási ágyuzás hallatszik.

A japánok jobb szárnya az oroszok bal-szárnyát megkerülő mozdulatot tett. A kozák és japáni lovasság közt heves összeütközés volt. Nagyon sokan megsebesültek és az oroszok részéről 1000 halott maradt a csataterén.

London, nov. 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik mai kellettel Mukdenből: Mindkét hadsereg oly erős állásban van, hogy úgy látszik, egyik sem hajlandó átmenni az ostromra, ha nincs számbeli tulsúlyban, ami lehetővé tenné a hatásos oldalmozdulatot. A japánoknak valószínűleg több hasznavehető csapatuk van és mozgékonyabbak. Ugy látszik, hogy mind a két sereg egyenlő mértékben kapott megerősítéseket.

A japánok Wladivosztozk ellen.

Páris, nov. 23. Pétervárról jelentik: Wladivosztozk ellen a japánok csapatmozdulatokat tesznek és ostromra készülnek. Céljuk, hogy nem várják be, míg a balti flotta megérkezik, hanem még addig le akarnak számolni Wladivosztozkkal. Wladivosztozk ostromlását Togo admirális vezeti.

A Rasztoropni legénysége Sanghaiban.

Csifu, nov. 23. A Rasztoropni legénységét a japán és orosz kormányval egyetértésben a Hajun nevű kínai cirkálóhajó szállítja Sanghaiba.

már nem szeret, hanem téged — tehát tedd boldoggá te».

— Tudta hogy feleségül akar venni téged?

— Természetesen! Mennyit sirtam, képzelheted! Iszonyú fejfájást kaptam utána.

— És a nénéd?

— A néni szóltan a bámulattól. Képtelen megérteni a dolgot. Egyre csak azt mondja: »Egy negyven éves asszony! az az ember megőrült! teljességgel megőrült!«

— Annyi bizonyos, hogy . . .

— No, hallod! köszönöm szépen!

— Nem, hallgass ide, édesem; legyünk igazságosak. Te még ma is szép vagy; de e mellett a fiatal gyermek mellett!

— De hát mit tegyek? Alapjában véve teljesen osztom a véleményedet: de lásd, milyen komikus az élet. Itt egy emker, aki feleségül vehetné a leányomat, aki szép, fiatal, de kétszáz ezer frankot kér hozományul; nemde?

— Igen.

— Most pedig engem imád, dörésegeket képes értem elkövetni . . . és hajlandó azt a kétszáz ezer frankot nékem adni!

— Ejha! te jól játszol. Kétszáz ezer frank!

— Természetesen. És előre letéve egy bankban. Ó, ennek a fickónak megnehezitem a hódítást. Kompromittálta a leányomat, szégyenletesen ott hagyta, megmérgezte a szívét. Ezeket a könnyeket drágán fizeti meg!

— Kétszáz ezer frankkal!

— Annyit megérnek a leányom könnyei, nemde? Ezért csak felesége lehetek annak, kinn a leányomat boszulom meg.

Az anyós — mint feleség!

Kina s a választott bíróság.

Hága, nov. 23. Kina hivatalosan csatlakozott a választott bíróság létesítésére vonatkozó egyezséghez.

Fogva tartott orosz tiszt s legénység.

London, nov. 23. A Daily Express jelenti Vejrhajvejből tegnapi: Egy élelmiszerekkel jól felszerelt mentőcsónak, mely 10-én heves viharban indult ki Port-Arturból, Vejrhajvejtől 10 kilométernyire partraszállított egy orosz tisztet, a kinél Stössel tábornok táviratainak másolatai voltak. A mentőcsónakot, valamint orosz legénységét Vejrhajvejben tartották fogva.

Vasuti sinek szállítása Japánba.

London, nov. 23. A Daily Express jelenti San-Franciskóból: Itt egy norvég és angol gőzöst béreltek a czéltől, hogy vasuti sineket szállítsanak Japánba. Ezek a sinek a mandzsországi vasut kijávitására vannak szánva, a Germanikus nevű gőzös kocsianyagának Japánba való szállítása végett bérelték fel.

A japánok szénvásárlása.

London, nov. 23. Az Associated Press jelenti Cardifból, hogy a japánok újból walesi szenet vásárolnak. 10.000 tonna szénre történt kötés.

Orosz cirkálóhajó indulása.

London, nov. 23. Lloyd távirat szerint a Kuban nevű orosz segédcirkáló tegnap elindult Vigóból.

Nagyvárad város virilisei.

Az 1905. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékét a kir. Curia jóváhagyva leküldötte.

Alig egy héttel előbb terjesztették fel a névjegyzéket, *Révész* (Rothmann) Jakab ügyvéd felelősségével, aki adójának kétszeres számítása alapján kérte magát felvételni a virilisek közzé. A Curia azonban elutasította Révész kérelmét, mert a törvényes határidőben elmulasztotta a kétszeres számítást kérni.

A Curia által jóváhagyott névsor a következő:

*Bognár Sándor kereskedő,
id. Rimanóczy Kálmán építész,
id. Guttmann József építész,
Deutsch K. J. kereskedő,
Oláh Ferencz mészáros,
*Rendes Vilmos építész,
*Moskovits Miksa mérnök,
*Ifj. Rimanóczy Kálmán építész,
Knapp Sándor háztulajdonos,
Bartsch Sándor háztulajdonos,
*Dr. Hoványi Géza tkpt. vezérigazgató, (uj)
Diósi Lajos fakereskedő,
Munk Jakab háztulajdonos,
*Steiner M. Albert kereskedő,
*Rádl Ödön ügyvéd,
*Miskolczy Barna kir. közjegyző,
Weinberger Jakab malomtulajdonos,
Papp György háztulajdonos,
Poynár János dohányraktári főnök,
Rendes Szidor háztulajdonos, (uj)
Farkas Izidor háztulajdonos,
Lévay Zsigmond háztulajdonos,
*Molnár Lajos gyógyszerész,
Weiszlovits Adolf kereskedő,
*Ternyei Antal bankigazgató,
*Harmathy Károly kir. táblabíró,
*Dr. Sonnenfeld Zsigmond ügyvéd,
*Nyíry György gyógyszerész,
Stern Miklós háztulajdonos,
*Dr. Moskovits József gyártulajdonos, (uj)
Fábry József háztulajdonos,
Plesz Áron mészáros,
Müller Salamon czukrász,
*Dr. Mihály Lajos ügyvéd,
Dr. Kurländer Ede ügyvéd, (uj)
Weiszlovits Lajos háztulajdonos (uj)
*Dr. Kazay Kálmán orvos,
Moskovits Adolf gyáros,

*Dr. Gyémánt Jenő,
*Ifj. Moskovits Mór gyáros,
*Huzella Gyula háztulajdonos,
*Hlatky Endre ügyvéd, (uj)
*Dr. Schweiger Ede ügyvéd,
*Ifj. Berger Sámuel kereskedő (uj)
*Jankó József háztulajdonos,
*Mezey Mihály kir. közj. (uj),
*Kovács Béla ügyvéd (uj),
*Mihály Pál kereskedő,
Ländler Ferencz vállalkozó,
Moskovits Mór gyáros,
Kugler Albert kereskedő,
*Dr. Moskovits Miklós vegyész,
Sebestyén Lajos háztulajdonos,
Fleischhacker Gyula tkpt. ig. (uj),
Füchsl Mór borkereskedő,
*Incze Lipót vállalkozó (uj),
Levitter Miksa malomigazgató (uj),
ifj. Kohn Sámuel kereskedő,
Benedek Dávid háztulajdonos (uj),
Moskovits Farkas borkereskedő (uj),
*Dr. Kornstein Lajos orvos.

(A csillaggal megjelöltek adója kétszeresen van számítva.)

Ez a névsor azonban még változást szenved, amennyiben fel van benne véve több olyan egyén, aki eddig választott törvényhatósági bizottsági tag volt, de mandátuma most lejár s így új választás alá kerül. Ilyenek: dr. *Kurländer* Ede, *Hlatky* Endre, *Mezey* Mihály és dr. *Kornstein* Lajos.

Dr. *Hoványi* Géza szintén fel van véve a virilisek közzé, dacára, hogy 1907. év végéig van beválasztva a törvényhatóságba.

Ha új megválasztás miatt ezek közül valamelyik lemond a virilis-jogáról, úgy helyére a póttagok közül megy be helyette sorrend szerint a virilisek közzé a legtöbb adóösszeggel bíró. A póttagok a következők: *Kiss* Károly kereskedő, *Incze* Lajos vállalkozó, *Kiss* Elek ügyvéd, *Száhlender* Károly vasut-igazgató, *Stern* Márton háztulajdonos, *Deutsch* Simon ékszerész, *Lőrincz* Albert, *Friedmann* Benő, *Frankl* Lázár, *Sal* Ferencz.

UJDONSÁGOK.

* Rendkívüli vármegyei közgyűlés.

Biharmegye törvényhatósága tegnap délután rendkívüli megyegyűlést tartott *Beöthy* László dr. főispán elnöklete alatt a községi és közigazgatók viszonyainak rendezése és illetményeiknek szabályozása tárgyában. A belügyminiszter utasította ugyanis a vármegyét, hogy a jegyzők helyzetéről készítsen kimutatást s azért kellett egybehívni a közgyűlést. *Beöthy* főispán megnyitva az ülést betérjeszti a jegyzők illetményéről szóló kimutatást. A jegyzői fizetéseket 1600 K-ra fogják fölemelni s a felmerülő különbözeteket a községek és nagyobb részben a kincstár fedezi. A jegyzők a kimutatás szerint 400 kor, korpótlékban fognak részesülni. A jegyzői fizetésrendezéshez 98596 kor. 17 fillér szükséges. A közgyűlés elfogadta a bemutatott tervezetet, melyet jóváhagyás végett a belügyminiszterhez küldenek fel.

* Új alszámvevők a városnál.

Régi panasz, amely a pénztári szabálytalanságoknál is kitűnt, hogy kevés a számvevő hivatal személyzete Nagyvárad városánál. *Ragány* János főszámvevő előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy két új alszámvevőt állítsanak rendszeresíteni. A városi tanács az új állások rendszeresítését elvben elfogadta s a főszámvevő előterjesztését kiadta a szervezeti szabályzat megalkotására kiküldött bizottságnak. Kapcsolat

tosan megemlítjük, hogy ez a bizottság december elején ül össze, hogy megkezdett munkáját folytassa.

* **Az ipariskola államsegélye.** A nagyvárad iparos iskola fenntartására a miniszter eddig évenként 2400 korona államsegélyt adott. Nagyvárad városa évről-évre mind többet áldoz az iskolákra s teljesen méltányos volt az iparoktatási bizottság, illetve a város azon felterjesztése, amelyben az ipariskola évi segélyét 6000 koronára kérte felemelni. A kultuszminisztertől már megérkezett a válasz, amely részben teljesíti a város kérelmét. A kir. tanfelügyelő átiratban értesítette Nagyvárad városát, hogy a vallás- és közoktatási miniszter a nagyvárad iparos tanonciskola részére az 1903-04. tanévre 3600 korona államsegélyt engedélyezett s utalt ki.

* **A sör drágulása.** Ha nem is súlyos, de mindenesetre érzékeny csapás éri legközelebb az árpálé kedvelőit. Hire jár ugyanis, hogy a sörgyárosok az általános drágaságra való tekintetből föl akarják emelni a sör árát. Erről már értesítették is a vendéglősök egy részét és tudatták velük, hogy különböző sörök ára hektoliterenként 1 és fél koronával drágább lesz, mint a múltban volt. Ennek következtében a sörítal kicsinyben való kimérésénél valószínűleg két fillérrel fogják emelni minden liter sörnek az árát.

* **Nem lesz általános kövezés.** A Főutca rendezésére, csatornázására azzal a kikötéssel szavazta meg a 600,000 korona költséggel Nagyvárad városa, hogy nem odázza el s a legközelebbi alkalommal előterjeszti a városi tanács az általános kövezési programot. Azonban az együttes közlekedési és pénzügyi bizottság a kérdést elhalasztotta tegnapi ülésében, mielőtt annak érdemleges tárgyalásába bocsátkozott volna. Az együttes ülésen *Rimler Károly* polgármester elnöklete alatt jelen voltak: *Bordé Ferencz*, *Dus László*, *Komlóssy József*, *Ragány János*, *Köszeghy József*, *dr. Molnár Imre*, *Reismann Mór*, *Pekanovits Imre*, *Mezey Mihály*, *Mihelyi Adolf*, *Kaczián Károly*, *Rendes Vilmos* és *Juricskay Barna* jegyző. *Köszeghy József* főmérnök legsürgősebbnek tartja a csatornázás keresztülvitelét, hogy a szennyvizek kellőleg elvezetessenek. Ajánlja tárgyalásra az általános kövezési programot, de annak keresztülvitele későbbi dolog. Az égető panaszokat a rendes kövezési munkákkal orvosolják. — *Bordé Ferencz* a csatornázási szabályrendelet tárgyalását a legsürgősebbnek tartja. A burkolásnál a gyalogjárók elkészítése a legégetőbb, mert a kocsitak burkolását a csatornázással együtt kell foganatosítani. — *Komlóssy József* rámutat, hogy évenként nem lehet többet kövezni, mint az utóbbi időkben, mert a Körösben nincs elég alkalmas kő. — *Reismann Mór* azt kívánja, hogy a csatornázás mikéntjével jöjjünk tisztába. — *Rimler Károly* látja, hogy a közönség azon tévhitben van, miszerint a csatornázást az egész városban elkészítették most. Ez nagyon nehéz dolog, a fedezet miatt; mert annak egyrészt a háztulajdonosok terhére, másrészt pedig közköltségből kell csináltatni. Az egész csatornázási ügy most már elő van készítve. Ennek keresztülvitele óriási terhet ró a közönségre. A járda készítését pedig ne szakítsák ki a kövezési programból. — *Dr. Molnár Imre* tudja, hogy a csatornázás óriási beruházás. A szükségét elismeri. Az utóbbi években azonban a közönség óriási megterhelésnek volt kitéve a vízvezeték, színház, villamos világítás stb. létesítésével; elbirjuk-e most az újabb terheket. Eisztaban kell lenni, hogy mibe kerül a csatornázás, kövezés s

megbirjuk-e. Részletesen kell tárgyalni a kérdéseket, hogy tájékoztassuk a közönséget. — *Rimler Károly* nem kíván az általános kövezés dolgában addig határozni, míg a csatornázási szabályrendeletet nem ismerik meg s nem tudják, hogy az mily terheket ró a lakosságra. Az együttes szakbizottság a kövezési program tárgyalását elhalasztotta, mert előbbvalónak tartja a csatornázási tervek és szabályrendelet tárgyalását.

* **Színészek fizetése régen.** Az 1867. évben Nagyvárad városában játszó magyar nemzeti teátrum tagjai havonként a következő gázsiban részesültek: *Blaha Lujza* népszínmű-énekesnő 120 forint, *Bercsényi Béla* szavalószínész 70 forint, *Rónainé Prielle Kornélia* szavalószínésznő 100 forint, *Rónai Gyula*, a híres tragikus 80 forint. Az operaszemélyzetet már ekkor is jobban fizették. *Morzsa Emma* (Mándokiné) koloratur 250 forint, *Tannerné Szabó Róza* 150 forint, *Odry Lehel* 120 frt, *Vidor Pál*, akkor még kardalos volt 30 forint havi gázsikkával. *Krecsányi Sarolta*, a később oly nagyhírvé vált primadonna, itt még 60 forintot kapott. A társulat névsorában szerepel *Petőfi Zoltán*, *Petőfi Sándor* fia is, mint s-géd-színész, 30 forint havi gázsival. A társulatnak összesen 84 tagja volt, ezek között 7 énekesnője, 9 énekes, 11 elsőrangú szavalószínésze, 9 szavalószínésznője és 40 tagú karszemélyzete. Az egész társulat havi gázsija 5027 forint. Kérdés, vajon emelkedett-e hát 37 év óta a magyar vidéki színészet? A gázsik ugyan emelkedtek, de ma nincs a vidéken egyetlen színtársulat sem, amely ezt megközelítené.

* **Jókai-ünnepély.** A Szigligeti-Társaság 1904. évi november hó 28-én d. e. 11 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében *Rádl Ödön*, *dr. Dési Géza*, *Sas Ede* társulati rendes tagok és *Szerényi Gizella* urhölgy, a Szigligeti-Színház tagjának közreműködésével *Jókai Mór* emlékére ünnepélyt rendez, melyre a meghívókat most küldték széjjel.

* **Lendvayné a ravatalon.** *Lendvayné* nek a Nemzeti Színház váratlanul elhunyt művésznőjének holtteste ma már ravatalon pihen a Szövetség-utcai gyászházban. A ravatal az elhunyt lakásában van felállítva, amelyet teljesen feketébe vontak. A díszes érczkoporsót már ma teljesen elárasztották virággal *Lendvayné* művészkegyelmei, akik rajongó szeretettel csüngtek rajta. A koporsót a halottas házból holnap, csütörtökön reggel átszállítják a Nemzeti Színház udvarára, ahonnan ugyancsak holnap délután három órakor nagy pompával megy végbe a temetés. A művészek nevében a színház udvarán *Császár Imre*, a temetőben pedig *Mihályfi Károly* mondanak bucsuztatót. A székesfőváros tanácsa a Nemzeti Színház kérésére a művésznő számára díszsírhelyet adott a kerepesi-uti sírkertben. *Lendvayné* haláláról a színház külön gyászjelentést adott ki.

* **A színház tűzbiztonsága.** *Köszeghy József* városi főmérnök több intézkedést tartott szükségesnek a Szigligeti Színház tűzbiztonsága érdekében. A városi tanács a főmérnök javaslatait elfogadta. Ezek között van az is, hogy a színház vasfüggönyét felvonás közben is lebocsátják, azon célból, hogy a közönség szokjék ehhez s esetleges vész esetén ne riadjon meg a vasfüggöny lebocsátásától. Felhívják továbbá a színgazdát, hogy intézkedjék az iránt, miként a színészek a színpadon ne hagyják nyitva az ajtókat, mert ebből keletkezik a színházban a gyakori kellemetlen légmozgás.

* **Monte Carlóról.** Nizzából jelentik: E hónap 18-án volt *Albert* fejedelem nevenapja a kis fejedelemség legnagyobb ünnepnapja, amit szokatlan pompával ülték meg. Mikor vége volt az ünnepségeknek, a fejedelemség lakosai *Monte Carlóba* tódultak, mert e napon szállott rájuk, kizárólagos tulajdonukba a monte-carlói kaszinó.

A fejedelem a névnap alkalmából ünnepélyesen átengedte a kaszinót alattvalóinak, mely alkalomra a máskor előkelő, sőt legelőkelőbb játszó közönség helyét békés monakói polgárok, szabók cipészek stb. töltötték meg a fényes termeket és nagyban megcsodálták a játéktarlangot, hová nekik különben a legszigorúbban tiltva van belépniök. A kaszinó helyiségeiben a fejedelem vendégül látta alattvalóit és a nagy nap fényes kivilágítással végződött.

* **Szerencsétlenség favágás közben.** *Krusse* Juon pokolai lakos tegnap délelőtt napszámba szálát vágni ment *Diósy Lajos* és *Fia* belényes ujlaki erdejébe. *Krusse* a favágás közben nem volt eléggé óvatos, s így egy főtörzs kivágatása után reá esett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy rögtön meghalt. A szerencsétlen ember hulláját a belényes-ujlaki községhezárára szállították, hol az előhívott orvos megtartotta a hullavizsgálatot. *Opri József* jegyző telefonon jelentést tett a nagyvárad kir. ügyészségnek, mely engedélyezte a holttest eltemetését, mivel a szerencsétlenségért senkit sem terhel a felelősség.

* **Ipartestületi ülés.** Az ipartestület előjárósága f. hó 24-én csütörtökön délután 5 órakor tartja meg a havi rendes ülését, melyen az ipartestület kötelékébe tartozó iparos polgárok, mint hallgatók részt vehetnek. Nagyvárad, 1904. november 24. *Bertsey György*, ipartestületi elnök.

* **Katonai sztrájk Olaszországban.** Hírek jelentették, hogy az olasz hadsereg tartalékosai közt nagy a forrongás a miatt, hogy bár már nincs rájuk szükség, még mindig visszatartják őket. Újabb római távirat már nyílt lázadásról, valóságos katonai sztrájkról számol be, amely mint ilyen, kétségtelenül páratlanul áll a maga nemében. Csaknem az összes északi és középolaszországi helyőrségi városokban zavarogtak az 1880. évfolyamu tartalékos katonák. Rómában összegyűltek a tartalékosok a kaszárnya udvarán és azt kiáltották:

— Haza akarunk menni! Le a katonai szolgálattal! Le a haszontalan kiadásokkal!

Legválságosabb volt a helyzet Veronában, Modenában és Bolognában, kevésbé Milanóban, Comóban, Turinban, Mantuában, Speziában, Florenczben és Nápolyban. Mindenütt sikerült a katonákat erőszak alkalmazása nélkül a kaszárnyákba való visszatérésre bírni. A lapok valamennyien egyetértéssel abban, hogy a tartalékosok zavargása igen válságos szimptoma és a hadsereg fegyelmét igen furcsa világításba helyezi. Ennek oka azonban magában a hadsereg szervezetében keresendő. A behívás is ennek következménye. Az 1883-as évfolyamot még a tavasszal be kellett volna hívni, azonban takarékosági szempontból az őszre halasztották, úgy hogy az általános sztrájk után és a visszaszállítás idejére tekintettel, hogy a hadsereg létszáma igen leapadt, nem maradt egyéb hátra, mint az 1880-as tartalékosok behívása.

* **Végzetes szerencsétlenség.** *Tem Ferencz* köröstarjáni 18 éves gazdaleány tegnap délelőtt szalmakazalt rakott az édes atyja udvarán. Két és fél méter magas volt a kazal, mikor elkészült vele s leugrott róla. A legény egy szénahúzó horogba ugrott, mely keresztül ment a testén. A szerencsétlen embert szülei bevitték lakásukba és orvosért küldöttek, de mire az orvos megérkezett, kiszenvedett.

* **Szaharov.** Egy berlini távirat szerint. *Szaharov*, Dalni építője a minap ideglázban Port-Arturban meghalt. *Szaharov* eredetileg katonai mérnök volt és első nagyobb munkája *Wladivosztok* kikötő erődítéseinek építése volt. A nagy munka a mérnökök és munkások egész seregével történt. Kétezer orosz mester és nyolczvanezer kínai munkás állott rendelkezésére. Őt akarták kinevezni a város parancsnokává, de az időközben kitört háboru miatt abamaradt a dolog. Mikor Dalnit a japánok elfoglalták, *Szaharov* Port-Arturba vonult vissza.

* **Megégett gyermek.** A nagyszántói Vörös-tanyán *Vasok Imréné* magára hagyta 2 éves gyermekét s dolgozni ment. A gyermek

gyufával kezdett játszani és játékközben aztán meggyújtotta ruháját. A lángokban álló kis teremts lárájára a major népe betört a lakásba, de már későn volt, mert a gyermek addigra oly súlyosan összeégett, hogy behalt seibe. A gondatlan anya ellen a kir. ügyészség folyamatba tette az eljárást. A hulla eltemetésére megadták a szükséges engedélyt.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Utazás az özvegység felé.

Péntek: Kis püspök. Vigjáték.

Szombat: Kis püspök.

Vasárnap: Délután Uzsai gyöngy (népszínmű), este Boccaccio (operette.)

San-Toy. Kissé megvedlett Sidney Jones operettje tavaly óta. Megszoktuk a zenéjét s már nem érdekel annyira, a szereplők tekintetében pedig eddig jobbhoz voltunk szokva s így ez is hátrányt jelentett. *Aradi Aranka* a czimszerepben kedvesen játszott és énekelt, de a tánc hiányát meglehetősen éreztük. A tánczot különben ezuttal a veszedelmesen és nem éppen izlésesen feszes trikó is kockázatos dologgá tette. *Agnelly Irén* viszont csak elég ügyesen tánczolt, egyébként azonban ismét egy fiaskót jegyezhet fel a szubrett szerepkör felé tett kirándulásai sorozatában. Szubrettnek legalább egy kicsit énekelni is kell tudnia. Kár a tehetségét és szorgalmát így elvesztegetni. Még szerencse, hogy a többi szerep jó kezekben volt Tihanyinál, Wlassák Vilmánál, Horváthnál, főleg pedig a három kitűnő komikusnál: Krasznaynál, Bérczinél, Szathmárynál.

A hat kicsi kis feleség meg a tánczgye-veleg most is nagy tetszést aratott. —r.

Utazás az özvegység felé. *Széchy* Ferenc pompás vigjátéka kerül ma színre a Szigligeti-színházban az ismert kitűnő szereposztásban. Főszereplők: Szerémy G., E. Kovács M., Krasznay, Tóth, Hidy Irén stb.

A kis püspök, Lovassy Andor vigjátéka lesz a Szigligeti Színház legközelebbi premierje, amennyiben holnap, pénteken kerül először színre bérletszűnetben. (Páratlan szűnet.) A főszerepeket: Somogyiné, Agnelly, T. Pogány, Baracsi, Örley Flóra, Krasznai, Bognár, Tóth, Szarvasi játszzák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 40. Bérletszám 40. (páratlan.)

Ma, csütörtökön 1904. november 24-én: színre kerül:

Utazás az özvegység felé.
Vigjáték.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnál 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók ma d. u. 3. órától 5-ig.

Kerete fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap, pénteken, november hó 24-én:

Kis püspök.

Uj vigjáték.

Igazságszolgáltatás.

Elítelt rágalmazó.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

Érdekes sajtópert tárgyalt tegnap a nagyvárad kir. törvényszék mint esküdtszék.

Menczer H. Ferenc nagyhalmági kereskedő az »Arad és Vidéke« című politikai napilap január 4-iki számában azzal vádolta Gálffy Ferencz albirót, hogy megvesztegethető.

Menczer ellen hivatalból lett megindítva az eljárás és ezért került tegnap az esküdtek elé, nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétségével vádolva.

Az esküdtszék elnöke: *Millye* Gyula táblabíró volt. Birák: *Szentlélek* László dr és *Korn* Lajos voltak. A közvádat *Gáthy* Bálint kir. alügyész képviselte; a vádlottat *Várad* Ödön dr védte.

Esküdtek: *Gasparik* János, *Fábry* Károly, *Vécsey* Sándor, *Zsembinszky* János, *Virányi* Győző, *Kalmár* Károly, *Eberl* Kálmán, *Seres* Lajos, *Füredi* László, *Szabó* István, *Molnár* Lajos, *Albert* András.

Pótesküdték: *Tapfer* Márton, *Reichard* Dávid.

A tárgyalás során beigazolódott, hogy a vádlott állításai valótlanok s hogy az albiró becsületesen, mindig az igazsághoz hiven teljesítette kötelességét.

Gáthy Bálint erős, jogérvekben gazdag vádbeszéde s dr *Várad* Ödön a kitűnő kriminálista vádbeszéde után az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat a terhére rótt. vétségben és ennek alapján a védőtől felsorolt enyhítő körülmények figyelembevételével 2 heti fogházra ítélte a törvényszék *Menczert*.

Kába János ügye a királyi táblán.

A királyi ítélőtábla büntetőtanácsa tegnap foglalkozott a hirhedt okirathamisítóval, aki hamis bizonyítványokkal két személyt becsapott, volt tb. szolgabíró *Baranyamegyében* — érettségi nélkül s meghamisította a nagyvárad kir. kath. jogakadémia egész tanári karának aláírását, az akadémia pecsétjével egyetemben. A jeles férfi ügyét *Urbán* Adolf elnökle alatt *Harmathy* Károly ismertette rendkívül behatóan és alaposan, világot vetvén a 28 hamisítás tömkelyébe. Reggel 9-től délig ez az ügy foglalkoztatta a tanácsot; az ítéletet ma reggel 9 órákor fogják kihirdetni.

Aminek az ügyész örül. Ifjú és ambíciózus ügyvédjelölt készült szerepelni egyik nagyvárad kir. bíróság előtt. Valami nagyobb szabású ügyről volt szó, a hol fegyház évei forogtak kérdésben. Az ifjú *Demosthenes* fontoskodva jelentette ki a tárgyalás előtt:

— Oly lényeges az ügy s oly nagy az anyaga, hogy én legalább háromnegyed órát beszélek.
Az ügyész angol flegmával jegyezte meg:
— Az nekem nagyon jó,
— Ah, és ugyan miért?
— Mert annál többet kap a vádlott.

TANÜGY.

Az iparos téli tanfolyam fejlődése. Általánosan el van ősmerve, hogy az országban az iparos tanonciskolák között a nagyvárad kir. legelső s állandóan fejlődik. Az ácsok, kőművesek stb. részére rendszeresített téli tanfolyam szintén erős fejlődésben van. Eddig évenként 30-40 hallgatója volt a téli tanfolyamnak s most egyszerre rohamosan emelkedett a hallgatók száma. Eddig 70 iratkozott be s remélhetőleg ez a szám 90-re is fel fog emelkedni. Ez okból az ipartanodai bizottság jelentést tett hogy parallel osztályt kell felállítani, s ehhez kéri a szükséges berendezéseket.

Egyesített osztályok külön választása. A várad-ujvárosi községi elemi fiúiskolánál eddig az 5. és 6. osztályok egyesítve voltak. Azonban az iskolaszék belátta, hogy ez csak a taneredmény hátrányára van s képtelenség az egyesített osztályban sikert elérni. Ezért a két osztály szétválasztása iránt előterjesztést tett a tanácshoz. A kettéválasztást a városi jóváhagyta s a szükséges tanerő alkalmazásáról új évtől fogva gondoskodik. Ez az intézkedés nehézségék nem okoz, annál inkább mert a költséget a jövő évi költségvetésbe felvannak véve.

TÁVIRATOK.

Kilépések a szabadelvű pártból.

Budapest, nov. 23. (Saj. tud. táv.) *Széchenyi* Viktor gróf és *Ábrányi* Kornél képviselők kiéptek a szabadelvűpártból. Kilépésüket levélben tudatták báró *Podmaniczky* Frigyes pártelnökkel.

A főváros közgyűlése.

Budapest, nov. 23. (Saját tud. táv.) *Budapest* székesfőváros ma délután *Márkus* főpolgármester elnökle alatt zajos közgyűlést tartott.

A közgyűlésen szóba került *Tisza* miniszterelnök erőszakoskodása, mely izgalmas szoharcra adott okot. Midőn *Tiszáról* beszélt valaki, abczugolni kezdett az ellenzék. A kormánypartot *krumpli* pártnak titulálta az ellenzék.

Eötvös Károly: A polgármester esküt tett a törvények tiszteletére s mégis láb-bal tiporja azokat.

Halmos polgármester beszélni akar, de az ellenzék nem engedi szóhoz jutni; oly lármát csinálnak.

Elnök felfüggeszti az ülést. Szűnet után *Eötvös* Károly akart beszélni, de őt a szabadelvűpártiak nem engedték. *Eötvös* után *Halmos* akart beszélni, de nem tudott. Elnök felfüggeszti újból az ülést.

Szűnet után *Eötvös* és *Halmos* beszélni akartak, de nem tudtak az óriási lármától.

Erre aztán az elnök berekesztette a közgyűlést.

Andrássy Gyula nyílt levele választóihoz.

Budapest, november 23. (Saj. tud. táv.) Gróf *Andrássy* Gyula nyílt levelet intézett választóihoz, melyben megokolja, hogy miért lépett ki a szabadelvűpártból. *Andrássy* gróf nyílt leveléből a következő szemelvényeket közli velünk budapesti tudósítónk:

A többség uralmát mindenütt megengedik a törvények. Az angoloknál biztosítva van a szólásszabadság s ennek védelmére hárszabálytörvények vannak. De e törvények korántsem olyanok, mint milyent *Tisza* miniszterelnök hozott a parlamenti tekintély és a többség akaratának állítólagos megvédésére. Ez szerencsétlen vállalkozás volt a miniszterelnöktől. Magyarországon 37 év óta nem volt ilyen párt váltság.

Nem igaz, hogy választások után többségre tud vergődni az ellenzék, ha pártja van. S így nem lehet csodálkozni azon, hogy a rombolás ösztönzi őket a közjogi helyzet megváltoztatására.

En ellensége vagyok a klotürnek és az ilyen erős hárszabályoknak s ez indított arra, hogy egy ilyen erőszakos kormányt ne támogassak.

Nem igaz az, hogy mindig a cél szente-

siti az eszközt. A jogrend erőszakos megváltoztatásához nincs a többségnek törvényes alapon nyugvó joga.

Erőszakkal szemben csak erőszakkal lehet harcolni. Ez pedig tönkre teszi az országot. Az új választásokkal semmit sem fog elérni a kormány.

Andrássy nyílt beszédének végén felemlíti, hogy egyik mostani párthoz sem fog csatlakozni.

Kecskemét a kormány ellen.

Budapest, nov. 23. (Saját tud. táv.) Kecskemét város törvényhatósága ma délután közgyűlést tartott *Beniczky* főispán elnöklété alatt. A közgyűlés *Szappanos* István függetlenségi pártelnök indítványára kimondta, hogy *Perczel* Dezső és gróf *Tisza* István miniszterelnök *hivataly gaztettei ellen tiltakoznak* s elítélik azért a kormányt. Az indítvány elfogadása után a karzaton erős éljenzés zúgott fel s a jelen volt jogászok a Kossuthnótát kezdtek énekelni az egész közönséggel együtt.

Kecskemét törvényhatósága az összes törvényhatóságokkal tudatni fogja határozatát s hasonló határozatok hozatalára kéri fel őket.

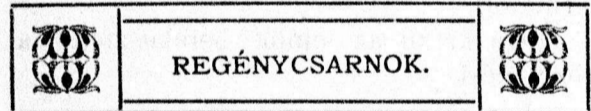
Este az ifjuság tüntetést rendezett a kormány ellen, mely impozáns módon, rendzavarás nélkül folyt le.

A barcelonai bombamerénylet.

Barcelona, november 23. Ugy látszik hogy a bombamerénylet elkövetésével gyanúsított két külföldinek egy *Cirillo Regulo* nevű olasz a bűntársuk, aki a robbanásakor maga is megsebesült.

Felborult gépkocsi.

London, nov. 23. A Daily Mailnak jelentik 22-éről New-Yorkból: Miss Alice Roosevelt és társalkodónője, miss Oilet gépkocsin mentek Tostowból Connecticutba, gépkocsijuk felborult, de erős rázkódáson kívül nem történt bajuk. A kocsi teljesen összetört.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

— Mert nem vagyok olyan, — mondá röviden.

Az unokatestvérek egy hosszú folyosó ablakánál állottak, mely a ház egyik oldalán futott végig s melynek falai régi családi képekkel voltak teleaggatva. A Blacket-család nem volt szép faj. A férfiak mogorvák voltak és komolyak, egyszerű nyílt arccsal és erős vonásokkal, az asszonyok általában nem voltak szépek.

Blacket Gilliannak meg lehetett bocsátani azt az elégtelt mosolyt, melylyel az arcképeket nézte, aztán a tükörbe pillantott, szép arczára és ragyogó hajára.

— En nem hasonlítok ezekhez — mondotta. — Arany hajamat, szürke szememet és gödröcskéimet — mondá, bájosan meghajtvva magát s vidám mosolylyal nézve a cousinjára — a mit te oly igézőnek látsz, a Wynnoktól kaptam, éppen úgy, mint az én különös nevemet, hiúságomat, önzésemet, könnyelműségemet, a többi még rosszabb hibáimat nem is említve. S nem is mondhatom, hogy a Blacketekhez szeretnék hasonlítani, azok — folytatá, megvető mosolylyal nézve végig a képeken — oly borzasztó csufak! És én voltaképpen

sokkal inkább szeretek szépnek lenni és rossznak, mint jónak és csufnak.

Berti rendesen épp olyan könnyelmű volt, mint Gillian, de ma reggel rendkívül komoly hangulatban volt. Az ablak mellett állva, bosszusan ránczigálta a bajuszát s kinézett az utcára. Gillian kíváncsian nézett rá.

— Mi bajod, Berti? Milyen ünnepies arcot csinálsz! Miről gondolkozol! Ha nem volnék most olyan borzasztó pénzzavarban, felajánlanám a hagyományos pennyt, hogy mondjal a gondolatodat.

— Gillian, többet ér az egy pennynél, a gondolatom te veled foglalkozik.

Gillian felhuzta szép, ives szemöldökét.

— Valóban? — kérdezte. — Annál érdekesebb. És mit gondoltál rólam? Azt gondoltad, hogy bármínők legyenek Gillian hibái, bármily kihívó, hü, bolondos és ostoba is, a szíve, mindig tele van szeretettel az ő régi játszótársa iránt? Berti, ezt gondoltad, vagy kevésbbé hizelgő, de nem kevésbbé igaz dolgot?

— Azt gondoltam, — mondá Berti, egyenesen nézve a leány szemébe, — hogy bár ne mennél oly gyakran lady Wynnhoz!

— Miért ne?

— Gillian, jól tudod az okát. Nagyon jól tudod, hogy a kikkel ott találkozol, a nagyanyám barátai, nem hozzád valók, nem fiatal leányokhoz valók. Lady Wynn maga is... de miért kiméjlem! Épp oly közel áll hozzám, mint hozzád, nekem is nagyanyám... nyíltan megmondhatom a véleményemet róla... A Wynn-családnak minden hibája megvan benne, egyetlen egy jó tulajdonsága és erénye nélkül. Lelkiismeretlen, önző, rossz indulatu asszony, megrögzött kártyás és rágalmozó. Gonosz nyelvének a fulánkja annyira tele van méreggel, hogy...

— Berti légy kiméletes! kérte Gillian nevetve. Nagyon szigorú vagy a szegény öreg nagymama iránt!

— Jól tudod, hogy igazat beszélek.

— Tudom, tudom, s azt hiszem, hogy azok az emberek, a kikkel az ő házában találkozom, aligha kifogástalan, szent életűek, de kérdés, vajjon sokkal rosszabbak-e mint a többi emberek. Szeretek oda menni, szeretem azokat a régi történeteket hallgatni, melyeket az ő koruk gavallérajairól és hölgyeiről egymásnak elmesélnek. Szerettek azokra a vén dámákra nézni és elképzelni, hogy milyenek lehettek, midőn szépek és fiatalok voltak és azon tűnődni, hogy ha én is megöregszem, vajjon éppen olyan csuf leszek-e, mint ők? Hiszen, Berti, azok állandó erkölcsi prédikázczóul és élő óvásul szolgálnak nekem arra nézve, hogy a fiatalság, szépség milyen mulandó! Azok a történetek egy kissé szabadok és sikamlósak ugyan, de én sem vagyok ártatlan falusi gyermek, hanem nagyvilági nő. Édes barátom, légy meggyőződve róla, hogy azok nem ártanak nekem.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Borkereskedelmünk helyzetéről.

A termelők országszerte meg lehetnek elégedve a szüret eredményével, mert a mennyiség nagyobb, mint 1903-ban volt s a minőség minden várakozást felülmul. A must már kiforrott s szesztartalma Maligan szerint 9-11 fok, sőt egyes uradalmi borok 12-13 fokosok. A kereslet szokatlanul élénk, főleg zöldesfehér merkantilborok iránt, melyek 5-6 koronával drágábban vásároltatnak, mint az előző évben. A vásárlásban úgy a magyar, mint az osztrák borkereskedők részt vesznek, míg a kisebb borkereskedők csak most kezdik szükségletüket fedezni, minél fogva az árak ismét emelkedtek.

Az uradalmi borok nagy részét már a préházakban megvásárolták, tekintettel arra, hogy e borok magas szesztartalmuknál fogva alkalmasak az olasz borokkal való házasításra. A

mai helyzet szerint csak csekély mennyiségű olasz bor behozatalára van kilátás és eddig csupán egy fiumei vállalkozó s egy olasz kivitelű cég szándékszik nagyobb mennyiségű olasz bort raktárra hozni, hogy a vámkedvezményt kihasználhassa. Ez a bor azonban évekig raktáron maradhat, mert a magyar borok mostani jó minőségüknel fogva, házasításra nem szorulnak. Egyes görög borkereskedők is kísérletet tettek a görög bor behozatalával, de a kísérlet a magas vámok folytán hajótörést szenvedett.

Jegyzések: Pest-nógrádi kereskedelmi 22-26, uradalmi 30-36, csepeli 24-26, érmelléki kereskedelmi 24-28, uradalmi 32-40, tiszamenti kereskedelmi 22-24, uradalmi 26-28, tolnai közönséges 26-28, uradalmi 32-40, ménes-magyarádi fehér 28-32, fehér uradalmi 34-38, vörös uradalmi 40-56, verseczi és fehértemplomi 26-30, kalatonmelléki 28-32, uradalmi 38-48, moóri 48-52, uradalmi 52-60, erdélyi 24-28, uradalmi 30-46, szegszárdi fehér 24-28, vörös 36-46, fehér uradalmi 36-44, vörös uradalmi 56-70, tokaji 65-80, uradalmi 75-150 k. 100 literenkint ab termelőhely.

Értéktőzsde.

Budapest, nov. 23.

Oszrákhitelrészvény	— — —	10.15
Magyar hitelrészvény	— — —	786.—
Leszámloló bank	— — —	463.—
Rimamurányi	— — —	530.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	644.—
Közuti vasut	— — —	584.—
Városi villam's vasut	— — —	344.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti á-u- és értéktőzsde 1904. nov. 23.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.15
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	98.—
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	— — —	20.6—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	16.2
Osztrák járdék papirban	— — —	99.50
Osztrák járdék ezüstben	— — —	100.—
Osztrák járdék aranyban	— — —	126.50
Osztrák korona járdék	— — —	99.75
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	150.75
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	976.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	672.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	65.0—
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.06
Német birodalmi márka	— — —	117.55
London vista	— — —	23.950
Páris vista	— — —	95.30
02 márkás arany	— — —	23.50

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Gyártelep: BÉKÉSCSABÁN. Gyári-

raktár: NAGYVÁRADON,

— Fő-utca Guttman ház. —

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stýlben, gazdag választékban, gyári árban.

Szolid, szabott árak!

FO-ÜZLET: Zöldfa-utca, a Zöldfa-kávéházzal szemben.

Rendkívüli ajánlat! Soha többé nem létező bevásárlási alkalom kínálkozik cégünknel, **Az eddigi ár féléért** ajánlunk két sorozat legfinomabb valódi francia és angol gyapjukelme különlegességét.

I. Sorozat:

Tiszta gyapjukelme 120 centi-
méter széles ————— 49 kr.
ezelőtt 1 frt 20 kr.
Nehéz tiszta gyapju angol divat-
kelme ————— 78 >
ezelőtt 1 > 65 >

II. Sorozat:

Angol kostüm kelme tiszta gyapju
140 cm széles ————— 1 frt 75 kr.
ezelőtt 2 > 95 >
Angol kostüm kelme legujabb és
legjobb tönkretehetlen minőségű 1 > 95 >
ezelőtt 3 > 50 >

Minden ruhához minden hozzávaló 29 kr.

Arak és minőség verseny nélkül.

főüzlet:
Zöldfa kávéházzal
szemben

Szabó Testvérek

fióküzlet:
Zöldfa sörcsarnok
mellett

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

FIÓK-ÜZLET: Zöldfa-utca, a Zöldfa-sörcsarnok mellett.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudani, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utcáról **Olaszi, Színház utca,** az újonnan épült **Dr Adorján Emil** házába helyeztem át.

Elvállalok minden e szakba vágó munkák mérték utáni készítését, ugyszintén elfogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban. Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő beküldése mellett pontosan eszközöltenek.

Becses megrendelést és pártfogást kérve maradok — **pontos és gyors kiszolgálásról előre is biztosítva** kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész-mester.

Huzás december elsején.

Erzsébet Szanatorium-sorsjegyek

a napi árfolyam mellett kaphatók a

„Központi Takarékpénztár rt.-nál“
(Szállási Dezső-utca, dr Adorján-ház.)

Diószeghi István

órák és ékszerész

Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utca

(Hajnal-palota.)

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javítás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

A

„Nagyvárad Hítelbank“ részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi

időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyujt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább

kamatozásu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

397

Az igazgatóság.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi szabó,

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Van szerencsém az **uri közönség** figyelmébe ajánlani **férfi szabó-üzletemet,**

a hol a legfinomabb **hazai, angol és francia** szövetekből legujabb **divat szerinti öltönyöket és felső kabátokat** a legolcsóbb áráért készítem.

Tisztelettel:

606

SZ. KOCSISJÁNOS, férfi szabó.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 34 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** homályos (matt), színes, fényképező-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári ivlámpák **árak mellett**

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

→ **villamos világítási** ←

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, brakását és minde e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árák mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Olcsó kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. leszámított váltókat;
2. folyó számlahitelt nyújtatok;
3. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglalítatik) 10—50 évre a lehető legrovidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatlább mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;
4. régebbi tarozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel csarélek fel.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkeje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámitol magán- s üzleti -váltókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra zálogkölcsön vagy folyó számla alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat és bevált értékpapírszelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyújt arany és ezüst tárgyakra valamint mindennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve

10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad

mellett, gyors lebonyolítással.

831

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyvárad-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep

Kertészeti-telep:

NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.

Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:

Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:

NAGYVÁRAD, PÓ-UTCZA (Bazár-épület.)

Telefon összeköttetés.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja ujonnan nagyobbított és tökéletesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett műkertészeti telepét és virágcsarnokát, ahol menyasszonyi-, nyoszolyólányi-, örömanyai-, eljegyzési, báli-, bálányai-csokrok, báli legyezők, mell-, fej- és ruhacsokrok, uri gomblyuk és cotillion-csokrocskák, továbbá virágkosarak, lantok, bőségszaruk, jardinerek, virágházacsokkák, targonczák, virágkocsik, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk fölirattal vagy anélkül, babér, ficuslevél és pálmalombokból, ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgonykeresztek stb. egész frissen levágott

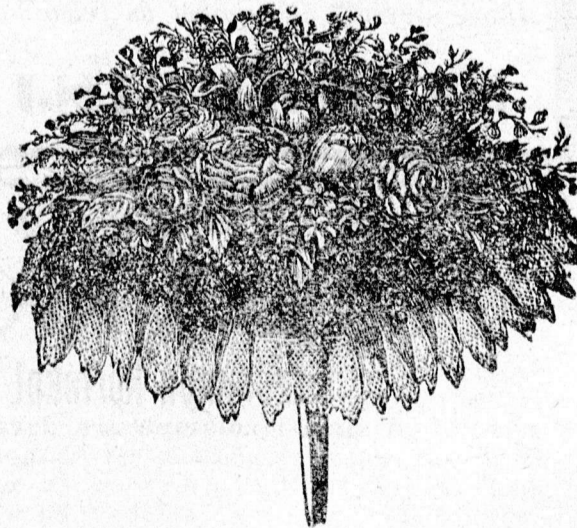
Élő virágokból:

Csokrok: menyasszonyi, koszorulányi, báli vagy bármily alkalmi szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig.

Csokrok: atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban 8 frttól 12 frtig. **Rózsák és Caméliák** a mi ezelőtt 15 egész 20 frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintáinak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal 18—25 frtig a mi ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszorúk: igen szép, tartós zöldék és szép virágokból díszítve 1—3 frtig.

Babérszaruk: ovál vagy kelek alakban, igen szép virágokból díszítve 2—5—10 frtig.

Ficus és Magnolia koszorúk: a legnagyobb mintájuk a legértékesebb és legfinomabb virágok és palma lombokkal díszítve 10—25 frtig a mi ezelőtt 35—40 frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban a lehető legcsinosab kiállításban és a legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesítésére kiváló gond fordítatik s a pontos elküldésért szavatosság vállalatik. Szemzés által nemesített, a leghálásabb virágzású és legkedveltebb fajokból összeválogatott 80.000 drb magastörzsű és 50.000 drb gyökérnemes (Wurzelecht) rózsák van elárúsítás alá előkészítve. Az árak oly alacsonyak, hogy nincs az országban kertészet vagy rózsatelep, mely e tekintetben alantirt teppel versenyre kelhetne. Árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szívesen szolgál

750.

a Nagyvárad-velencei műkertészeti- és rózsatelep
Nagyváradon.